Berings Posten

Udgivet af Horsens Filatelistklub Nr. 98. nov. 2026

Danmarks, og ikke mindst verdens første julefrimærke fra 1904. Blev solgt for 2 øre pr. stk i 1904 til fordel for børn ramt af tuberkulose. Efter ide af posteksp. Einer Holbøll.

HANSEN / NISSEN

HANSEN / NISSEN

Horsens Filatelistklub

www.danfil.dk/klubber/horsens

Formand
Henrik Plovst, Solbakkevej 7, 8700 Horsens
Tlf.: 41 70 48 61 E-mail: hplovst@gmail.com

Kasserer
Torben Udengaard, Byvangen115, 8700 Horsens
Tlf.: 20 49 06 09 E-mail: hfkfinans@gmail.com

Næstformand
Arne Westenholtz, Kraghøjvej 18, Skjold, 7130 Juelsminde
Tlf. 20 19 34 56 E+mail: arne@westenholtz.dk

Sekretær
Frank Miller, Danasalle 28, 8700 Horsens
Tlf.: 30 28 48 94 E-mail: frankmiller@outlook.dk

Bestyrelsesmedlem
Jan Hansen, Solsikkevej 100, 8700 Horsens
Tlf. 42 49 18 90 E-Mail janhansen3@gmail.com

Anvisningsleder:
Arne Westenholtz, Kraghøjvej 18, Skjold, 7130 Juelsminde
Tlf. 20 19 34 56 E+mail: arne@westenholtz.dk

Redaktør
Jan Hansen, Solsikkevej 100, 8700 Horsens
Tlf. 42 49 18 90 E-Mail janhansen3@gmail.com

Berings Posten udgives 3 gange i løbet af sæsonen. Indlæg kan sendes til redaktøren, eventuelt via e-mail. Redaktøren er gerne behjælpelig med formuleringen, opsætningen mv.

Redaktionen sluttet den 27. nov. 2026

Formandens ord efteråret 2026

Er der noget nyt? Det er der vel, men hvad?. Det gamle er fortid, men redaktør Jan savner din lille artikel.
Der har netop været afholdt national udstilling i Ringe, og de udstillede eksponater (dvs. samlinger) var ikke "så Ringe endda" – faktisk mere end flotte.
Det viser præmiefordelingen også: 14 Guld, 10 Stor vermeil, 7 vermeil, 10 Stor sølv, 2 Sølv og 1 Sølv bronze. Hvilke samlinger der fik hvad ses på Øpost 2026 hjemmeside.
Noget jeg ikke havde set før var en samling med Prexiemærker – hvad er det dog – en USA serie fra 1938 og brugt til midt i 1950érne. Se et lille indlæg senere i dette nummer af BERINGSPOSTEN – samling fik stort sølv med 73 points i den konkurrence klasse der hedder Traditionel – med de vilkår der er gældende for denne klasse. Om det var en fin god bedømmelse eller en bortdømmelse – det aner jeg intet om – men rart at se noget "anderledes"
Disse udstillinger er ved at uddø hvorfor – typisk har de givet et overskud til den afholdende klub, men vi er en aldrende skare og der meget forudgående arbejde og det skræmmer mange. Videre er de der vælger at udstille så avancerede (fremskredne samlere med udpræget konkurrencegen og er man ikke i besiddelse af et sådant gen og hvad så ?)- at det vel mere skræmmer end opfordrer til at sætte op til udstilling – montere sin ansamling for dette formål. Men du kunne jo lave dit eget formål? Og ad den vej få mere ud af din hobby.
Der var alene få handlere og det er et negativt signal for vor hobby. Byttedage svinder også – – stand holderne er også aldrende og nye kommer ikke til.
Samleriet er ikke aftagende, lige nu er der opblomstring i samlekort – Pokemon – der samles bare på noget andet end frimærker. Vi er de frelste og gør som vi altid har gjort – udover at blive kigget skævt til fordi vi samler frimærker – og formår ikke at udbrede hobbyen.
Postkort ikke at forveksle med Brevkort (der først blev til postkort i 1965 jf P&T) holder skansen og enkelte sælges for høje priser – de kan vi læse i DFT – Læser du iøvrigt DFT eller ryger det i papirkurven (den er måske også afskaffet da vi kun i begrænset omfang får noget der kan ryge deri – såfremt du har afmeldt aviser og reklamer. Hvad kunne du tænke dig at læse om – mere om postkort med restauranter/boksere eller engelske frimærker (det var vist tyske mærker som de der ville have interesse heri nok godt vidste ud fra div. kataloger)
Nå nu skal den gamle brokrøv nok holde sig tilbage – for det er dig der må påvirke forholdet. Ganske som BERINGSPOSTEN er det de der skiver indlæg der kommer til orde.
Glædeligt er det store fremmøde til vore møder – både de der følger vedtægterne og de mellemliggende møder, der får større og større tilslutning. Nyt er til møderne vort gratis bord – også på de mellemliggende møder. Det fungerer.
Husk byttedagen 1.ste lørdag i december 5. december – tilmelding til hjælp med anstilling og afrigning allerede fra fredag 4/12 kl. 1630 og ikke mindst fællesspisning lørdag aften den 5/12 kl. 19.00
Velmødt i vor gamle klub på 115 år.

Din formand Henrik Plovst

Banemærker v. lokalbanerne i Horsens.

I slutningen af 1800-tallet og langt ind i 1900-tallet var Horsens et af Danmarks absolut største og mest markante knudepunkter for privatbaner. Fra Horsens udgik der linjer til alle fire verdenshjørner: Juelsminde, Odder, Bryrup (senere Silkeborg), og Tørring (senere Thyregod og Ejstrupholm under navnet Horsens Vest baner).
Men udover damplokomotiver, skinner og rutebiler gemmer denne jernbanehistorie på et særligt kapitel, der i dag vækker stor begejstring blandt samlere og lokalhistorikere: de såkaldte privatbanemærker.

Hvad er et privatbanemærke?

Et privatbanemærke – ofte kaldet et pakke-, fragt- eller jernbanefrimærke – var et internt takstmærke, som baneselskaberne brugte til at opkræve betaling for fragt af pakker, aviser og gods.
Da Postvæsenets almindelige frimærker kun var gyldige til forsendelser med Statsbanerne (DSB) eller det almindelige postbud, måtte de private jernbaner udvikle deres egne betalingssystemer. Hvis en købmand i Horsens ville sende en pakke med tog til Bryrup eller Juelsminde, købte han et mærke på stationen, som blev klistret på pakken eller fragtbrevet som dokumentation for betalt porto.

Fra enkeltbaner til fællesdrift

Inden det store fællesselskab Horsens Privatbaner (HP) blev formelt stiftet i 1951, udgav de enkelte baner hver deres karakteristiske mærker. Designet afspejlede ofte tidens æstetik og banernes behov:

- Horsens-Juelsminde Jernbane (HJJ) – Åbnet i 1884.

10 øre blå, katalog nr. 12, type C, udgivet i perioden 1909-1918, her stemplet 29.01.1913.
25 øre rød, katalog nr. 24, RG (rejsegodsmærke). Selve mærket er udgivet fra 1924, men som godsfrimærke. Der er så lavet et ca. 3 mm. hul i mærket, så det kunne bruges til kvittering for betalt medbragt rejsegods.. Tidsperiode ukendt.
35 øre grøn, katalog nr. 26, udgivet 1940,

Horsens-Tørring Banen (HTB) – Åbnet i 1891, nedlagt 1962.

25 øre mørkegrøn, katalog nr.7, type A, udgivet fra 1919-1924

20 øre blå, katalog nr. 18a, type D, udgivet fra 1931-1950.

Horsens Tørring banen skiftete navn til Horsens Vestbaner i 1929, da banen blev forlænget til Thyregod / Ejstrupholm.

Horsens-Bryrup Jernbane (HBJ) – Åbnet i 1899. Nedlagt 1968

10 øre grøn, katalog nr. 4, type B, udgivet 1909-1920.

50 øre rød, katalog nr. 23, type E, udgivet 1940-46.

Horsens Bryrup banen skiftede navn i 1929, i forbindelse med forlængelsen fra Bryrup til Silkeborg.
I dag er der bevaret et lille stykke af den oprindelige bane til kørsel med veretantog, mellem Bryrup og Vrads.

Horsens-Odder Jernbane (HOJ) – Åbnet 14. maj 1904. Nedlagt 31.marts 1967

25 øre rød godsfrimærke, katalog nr. 2. type A. Udgivet 1904-1906. Billet viser et stemplet udgave: Hundslund station 11. sep. 1904.

20 øre grøn godsfrimærke, katalog nr. 15, type D. Udgivet 1930. Også dette mærke er stemplet i Hundslund, men desværre uden årstal.

Mærkerne blev trykt i mange forskellige valører, farver og motiver. Nogle bar blot selskabets initialer og et stort tal for øre- eller kronebeløbet, mens andre var prydet med fine heraldiske elementer eller mindre illustrationer.

Horsens Privatbaner (HP) og rutebilerne

Da de fire selskaber i 1951 samlede administrationen, værkstederne og driften under navnet Horsens Privatbaner (HP), skete der også en standardisering af pakkemærkerne. Nu stod der "Horsens Privatbaner" på frimærkerne.

Da jernbanerne i efterkrigstiden mødte hård konkurrence fra landevejstrafikken, udvidede Horsens Privatbaner forretningen med et omfattende rutebilnet. Dette førte til produktionen af de eftertragtede "Horsens Privatbaner - Rutebilerne"-mærker, som blev brugt, når pakker skulle transporteres med busserne ud i oplandet. HP-æraen sluttede endeligt i 1968, hvor de sidste privatbanespor i Horsens blev brudt op.

Et eftertragtet samlerobjekt

I dag er privatbanemærkerne fra Horsens og omegn gået fra at være praktiske brugsgenstande til at være eftertragtede samlerobjekter inden for filateli. De findes både som "postfriske" (ubrugte) ark og som brugte mærker, der sidder på gamle fragtbreve eller pakkekort.
For samlere fortæller disse mærker en levende historie om datidens takster, handel og infrastruktur i Østjylland. De vidner om en tid, hvor Horsens ikke blot var forbundet med resten af verden via Statsbanerne, men havde sammensat sit helt eget, finmaskede transportimperium med egne værdimærker.

Udligningen af porto og fragtindtægter mellem Danmarks historiske privatbaner var et komplekst bureaukratisk system. Når en pakke krydsede spor mellem forskellige selskaber – eller mellem en privatbane og Statsbanerne (DSB) – krævede det en nøje clearingproces, for at pengene endte i de rigtige kasser. Systemet fungerede i praksis gennem tre kerneelementer:

1. Fragtbreve og "Gennemgangsporto"

Når en afsender indleverede en pakke på en station i eksempelvis Odder, som skulle ende i Bryrup, betalte afsenderen det fulde beløb ét sted. Banemærket blev påklistret et fragtbrev eller et pakkekort, som fulgte pakken under hele rejsen. Fragtbrevet var det juridiske og regnskabsmæssige dokument, der registrerede præcis, hvilke strækninger og selskaber pakken rejste med.

Driftsbestyreren og clearing-kontoret

I jernbaneknudepunkter som Horsens var det en stor fordel, at de fire lokale privatbaner (HJJ, HTB/HV, HBJ og HOJ) allerede fra begyndelsen af 1900-tallet valgte at dele den samme driftsbestyrer og oprette et fælles hovedkontor.

Hver station førte månedlige lister over alle modtagne og afsendte pakker samt værdien af de solgte banemærker.
Disse tal blev sendt til det fælles trafikkontor.
Kontoret foretog en intern clearing (udligning) baseret på kilometerafstande. Hvis Horsens-Odder Jernbane havde transporteret en pakke 20 km, og Horsens-Bryrup Jernbane efterfølgende kørte den 40 km, blev den samlede indtægt fra banemærket delt pro rata (forholdsmæssigt) efter kilometer, minus et ekspeditionsgebyr til den station, der fysisk håndterede indleveringen.

3. Samarbejdet med DSB

Når gods overgik fra en privatbane til statsbanerne, skete udligningen gennem faste, nationale overenskomster, styret af et centralt afregningskontor. Her opgjorde man månedligt de mellemværender, privatbanerne og DSB havde med hinanden, hvorefter de store nettobeløb blev overført – en tidlig forløber for den moderne clearing, vi kender fra banksystemer.
Først da selskaberne i 1951 formelt oprettede fællesdriften Horsens Privatbaner (HP), blev regnskabet forenklet markant, da de interne mærker dækkede alle fire baner og deres rutebiler under ét fælles takstsystem.

Her vist nogle banemærker fra efter sammenlægningen i 1951 af de 4 lokalbaner til Horsens Privatbaner:

90 øre flerfarvet, katalog nr. 38, type E, udgivet 1954-57
60 øre flerfarvet, katalog nr. 36, type C, udgivet 1954-57
200 øre flerfarvet, katalog nr. 41, type H, udgivet 1954-1957

Af Jan Hansen
Kilder, DFBK, katalog over danske banemærker. Alle banemærker afbilledet er egne mærker.

Prexie frimærker, Fra google og Henrik Plovst

Hvad gør Prexie-serien speciel?

- Præsidenter i rækkefølge: Serien indeholder profilbyster af alle de 29 afdøde amerikanske præsidenter, der havde siddet i embedet mellem 1789 og 1928 – lige fra George Washington til Calvin Coolidge.
- Værdien passer til rækkefølgen: For at gøre det systematisk fulgte frimærkernes øre/cent-værdi præsidenternes historiske rækkefølge. Eksempelvis var den 1. præsident (George Washington) på 1-cent mærket, den 2. præsident (John Adams) på 2-cent mærket, og den 22. præsident (Grover Cleveland) på 22-cent mærket.
- De øvrige mærker: Da Grover Cleveland også var landets 24. præsident, sprang man 23-cent over. De resterende præsidenter op til Coolidge fik tildelt værdierne fra 24-cent op til 5 dollar. Derudover indeholder serien tre mærker, som ikke viser præsidenter: Benjamin Franklin (½-cent), Martha Washington (1½-cent) og Det Hvide Hus (4½-cent).
- Stort omfang: Med i alt 32 forskellige frimærker var det den største sammenhængende hverdagsserie, USA's postvæsen indtil da havde udgivet.

I samlingen på Øpost sås det følgende enkeltobjekter med disse prexie mærker – et frimærkeslang for precidential stamps dvs. Frimærker med præsidenter på - også med forudannullering. Både centralt fremstillede - Bureau typer påtryk findes ikke på dollarværdier For dollarværdierne alene lokale precancel.

President Woodrow Wilson i 2 perioder 1913- 1921-(nr 28-29) betød for Danmark at Sønderjylland kom tilbage.
Der var vilkår i 1864 freden. Selvom Kejseren og Otto von Bismarck ikke syntes om dette – at gøre riget mindre.
Med det var Wilson mand for at gøre. På samme måde som Rosevelt i 1941 udtalte at der kun kunne vejre et flag over Grønland – det danske og ikke det tyske hagekors. Der var en vis hæderlighed og respekt for folkeslagene dengang der skulle være folkeafstemning om tilhørsforhold i visse områder.

De omtalte dollarværdier er:

Tag – anvendt i forbindelse med pengepose – mannilla mærke. Hvor 5$ fra 1920 er anvendt som blandingsfrankering

5 dollar med president nr 30

Et sjovt område med mange muligheder.

Precancel er et kæmpe område i USA – prøv bare at samle 1 hver enten i denne serie – Prexie eller den forudgåede. Der er forskudte overtryk, omvendte og dobbelte – frankerings maskine mærker etc. De er rasende billige, men breve ser vi ikke mange af i Danmark.

Når computeren bliver et værktøj ved frimærkebordet

Af Morten Pieper

Et nyt gratis dansk program gør det lettere at arbejde systematisk med varianter, helark og positioner

De fleste samlere kender situationen. Man har scannet et ark eller en planche, fundet en interessant detalje og vil gerne sammenligne den med de øvrige mærker. Men inden længe ligger computeren fuld af billedfiler med mere eller mindre fantasifulde filnavne – og det egentlige filatelistiske arbejde drukner næsten i administration.

Det har KPK-medlem **Poul Erik Malmbæk** forsøgt at gøre noget ved.

Han har udviklet programmet ***"Varianter i frimærker"***, som ganske enkelt er lavet af en frimærkesamler til frimærkesamlere. Programmet er gratis og kan bruges til at registrere og bearbejde egne mærker og varianter. Man kan arbejde med materialet lokalt på sin egen computer, men resultaterne kan også offentliggøres på nettet, hvis man har sin egen hjemmeside.

Fra helark til det enkelte mærke

Det er især her, programmet bliver interessant.

I stedet for manuelt at sidde og beskære et stort antal mærker fra en scanning kan man markere mærkerne på det komplette ark eller den komplette planche. Programmet kan derefter

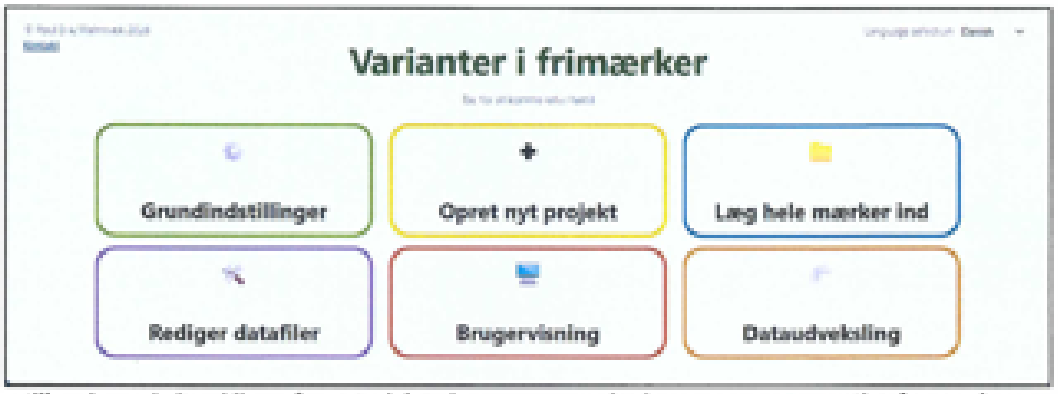

fremstille de enkelte klip, så materialet kan organiseres og gennemsøges systematisk.

Det åbner nogle ganske interessante muligheder for den samler, der arbejder med pladning, kendetegn, trykvarianter eller andre tilbagevendende detaljer.

Og programmet stopper ikke dér.

Den tilhørende værktøjskasse kan blandt andet lave en Excel-oversigt over materialet, eksportere mærker og klip i mapper efter position, oprette og ændre gitre, splitte scannede plancher og helark i enkeltmærker og automatisk navngive filerne efter positionsnummer. Flere scanninger kan også samles til ét helt ark.

Der er endda mulighed for at måle afstande, takning og vinkler direkte på billederne.

Ikke kun for computernørder

Redaktionen har prøvet programmet, og første indtryk er, at der ligger langt mere bag den lidt beskedne præsentation, end man umiddelbart skulle tro. Programmet er først og fremmest et arbejdsredskab. Det er udviklet med udgangspunkt i de praktiske problemer, man møder, når større mængder filatelistisk materiale skal scannes, opdeles, registreres og sammenlignes.

Der er ikke gjort meget ud af at lave en sexet løsning, der skal sælge billetter. Brugerfladen ser ikke ud som et dyrt kommercielt program – men det behøver den heller ikke. Det afgørende er, om værktøjerne gør noget nyttigt for samleren – og det gør det bestemt.

Prøv det selv

Varianter i frimærker er et fint eksempel på, hvad der kan opstå, når filatelistisk viden kombineres med lysten til selv at udvikle de værktøjer, man mangler.

Programmet vil naturligvis ikke være relevant for alle. Men arbejder man med helark, pladning, positioner, varianter eller systematiske sammenligninger af større mængder materiale, er der god grund til at kigge nærmere på det.

Og så er prisen vanskelig at argumentere imod: Det er gratis, og det kan hentes på KPK's hjemmeside under Studiegruppen for Chr. X på adressen: https://www.kpk.dk/grupperum-christianx-forside/

Opfyldning af åen ved Havnealle set mod vest. Læg mærke den gamle toldbygning til højre (Tidligere Jensens Bøfhus) som endnu ikke har fået en etage mere på. Ej postkort men billede limet på karton. Fotograf Peter Christensen, Horsens. Ca. 1903-4

Opfyldningen af åen godt i gang. Her udfor mineralvandsfabrikken. Jord fra etablering af Odderbanen brugte man til opfyldning af åen. Ej postkort men billede limet på karton. Fotograf Peter Christensen, Horsens. Ca. 1903-4.

Af Frank Miller.

Rædersgade, Horsens

Rædersgade 4. Her lå Villacafeen med værtsparret Anna og Hans Carl Andersen. Her kom Sygekassen Horsens til at ligge efter ombygning i 1938. Ca. år 1910.

Af Frank Miller.

Mødeprogram for sæsonen 2026-2027

19.08:	Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.
02.09:	Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.
09.09:	Første mødeaften, med kage. Der byder velkommen til ny sæson. Nye medlemmer er velkomne til at komme og se hvad vi laver.
16.09:	Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.. Evt. mini anvisningssalg.
24.09:	Formandens aften. Indlæg fra formanden. Evt. minianvisningssalg.
30.09:	Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.
07.10:	Foredrag: ” bag i bogen”. Evt minianvisningssalg
14.10:	Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.
21.10:	Foredrag v. HenrikPlovst: ” udstillings samling fra 1992 med 120 øre kongelig bibliotek. Husk indlevering til anvisningssalg 25/11. Evt. minianvisningssalg.
28.10:	Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.
04.11:	Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.
11.11:	Foredrag, ”Bypost” v. Peter Skov Nielsen. Evt. minianvisningssalg.
18.11:	Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m..
25.11:	Anvisningssalg. Vi forventer ca. 150-200 lots under hammeren.
02.12:	Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.
05.12:	Julebyttedag kl. 10.00 15.00 på Horsens Byskole, Fussingsvej Gratis entre. Alle er velkomne. Vurdering af frimærker og postkort ved hen vendelse til klubbens stand lige inden for døren. Fælles Julefrokost kl. 19.00. Sted fatsættes senere. Tilmelding: Holger Degn
09.12:	Ekstra medlemsmøde. Hygge og bytteaften, anvisningssalg samt julestem-ning med kage.

2027

06.01: Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.

13.01: Første mødeaften i 2027. Evt mini anvisningssalg

20.01: Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.

27.01: Foredrag. ” Horsens Dampbaadeselskab” v. Frank Miller.

03.02: Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.

10.02: Foredrag: ”Bag i bogen” v. Hemrik Plovst. Evt. minianvisningssalg.
Husk indlevering til anvisningssalg d. 10. marts.

17.02: Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.

24.02: Foredrag: Jørgen Dam omkring marginaler.

03.03: Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.

10.03: Anvisningssalg. Vi forventer ca. 150 lots under hammeren. Anvisnings liste på hjemmesiden eller på mail.

17.03: Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.

24.03: Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.. Evt. minianvisningssalg

31.03: Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.

07.04: Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m

14.04: Årets fund. Medlemmerne viser det bedste fund der er gjort til samlingen. Kun 1 fund pr. medlem. Præmie til vinderen. Evt. minianvisningssalg.

21.04: Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.

29.04 Generalforsamling.

05.05 Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.

19.05 Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.

02.06 Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.

16.06 Hygge og bytteaften m.m. Har du spørgsmål til dine frimærker, breve m.m.

Alle dage er mødestedet Learnmark. Indgang fra Frederik Winters Vej
Der vil være åbent på mødeafterne fra kl. 18.30.

Se vores hjemmeside, horsensfilatelistklub.dk for ændringer til programmet.

MILLIONER
Og til mine kære arvinger efterlader jeg... mit livsværk og min største skat...
TESTAMENTE
ADVOKAT
STØVEDE FRIMÆRKEALBUM SAMLING 1/45
STØVEDE FRIMÆRKEALBUM
STØVEDE FRIMÆRKEALBUM SAMLING 1/45
STØVEDE FRIMÆRKEALBUM SAMLING 28/45
STØVEDE FRIMÆRKEALBUM SAMLING 45/45
Folken